

Formativno spremljanje v podporo učenju

ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

samovrednotenje, vrstniško vrednotenje

Nameni učenja in kriteriji uspešnosti

Dokazi

Vprašanja v podporo učenju

Povratna informacija

Nameni učenja in kriteriji uspešnosti

Ada Holcar Brunauer, Cvetka Bizjak, Marjeta Borstner,
Janja Cotič Pajntar, Vineta Eržen, Mihaela Kerin,
Natalija Komljanc, Saša Kregar, Urška Margan,
Leonida Novak, Zora Rutar Ilc, Sonja Zajc, Nives Zore

Formativno spremljanje v podporo učenju

Nameni učenja in kriteriji uspešnosti

ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

Vsebina

Zakaj formativno spremljati

1 Nameni učenja in kriteriji uspešnosti

Kaj so nameni učenja?	3
Na kaj naj bomo pozorni, ko oblikujemo namene učenja?	3
Kaj so kriteriji uspešnosti?	5
Na kaj naj bomo pozorni, ko oblikujemo kriterije uspešnosti?	5
Zakaj so nameni učenja in kriteriji uspešnosti pomembni?	6
Ali je res pomembno, da kriterije uspešnosti sooblikujemo z učenci?	7
Katere spretnosti bodo razvili učenci, ko jih bomo vključili v sooblikovanje namenov učenja in kriterijev uspešnosti?	7
Kaj pridobi učenec, kaj učitelj?	8
Refleksija	9
Viri in literatura	10
Formativno spremljanje v praksi	11

2 Dokazi

3 Povratna informacija

4 Vprašanja v podporo učenju

5 Samovrednotenje, vrstniško vrednotenje

Formativno spremljanje v vrtcu

Kaj so nameni učenja?

Vsako načrtovanje se začne z opredeljevanjem ciljev. Tudi načrtovanje pouka ni izjema. Dosedanja praksa je, da učitelj učni proces načrtuje v skladu z učnimi cilji, ki so zapisani v učnih načrtih. Pogosto so zapisani v strokovnem jeziku, ki učencem ni razumljiv. Če želimo pri učencih spodbujati samouravnavanje učenja,¹ je pomembno, da razumejo učne cilje, kar pomeni, da mora te učitelj preoblikovati. Tako preoblikovanim učnim ciljem v tem priročniku pravimo **nameni učenja**. Ti pomagajo učencem:

- razumeti, kaj se bodo (na)učili,
- osredotočiti se na učno dejavnost oz. nalogo,
- prepoznati, katera znanja, spretnosti in stališča bodo razvili,

- prevzeti skrbništvo nad učenjem in razviti odgovoren odnos do učenja.

Tako dosežemo dvoje: prvič, da učni cilji postanejo razumljivi učencem in da ti v njih lahko poiščejo osebni smisel, in drugič, da učni cilji niso izključno usmerjeni v končni dosežek, temveč da opredeljujejo tudi vmesne faze na poti do cilja – delujejo kot kažipot. Tovrstna praksa je v naših šolah premalo uveljavljena, kar se kot bumerang vrača kot nizka stopnja motivacije.

Z nameni učenja učence seznanimo na začetku učne ure oz. učnega sklopa in se k njim večkrat vrnemo tudi med učno uro.

Čemu naj bi nameni učenja ostali skrivnost? Zakaj ne bi naredili učenja bolj vidnega (transparentnega) in z učenci delili namenov učenja?

Na kaj naj bomo pozorni, ko oblikujemo namene učenja?

Nameni učenja naj bodo:

- jasni, dosegljivi, realistični in povezani z dolgoročnimi cilji;
- osredotočeni na učenje in ne zgolj na nalogo ali dejavnost (začnejo se npr. z besedami »učimo se ...«);
- zapisani v učencem razumljivem jeziku;
- zapisani na vidnem kraju, da jih učenci lahko kadar koli preberejo (učenci jih lahko zapišejo na listek, ki ga nalepijo na učni list, v zvezek, na plakat, tablo ipd.);
- učencem v pomoč pri usmerjanju njihovega učenja.

Kako veste, da vaši učenci vedo, kaj se bodo učili?

S kakšnimi argumenti bi upravičili čas, ki ga porabite za to, da učencem predstavite učne cilje na njim razumljiv način?

Kako naj učenci priključijo svoje predznanje, če ne razumejo, kaj se bodo učili?

Ali so učne dejavnosti in dokazi o učenju, ki jih načrtujete pri pouku, povezani z nameni učenja?

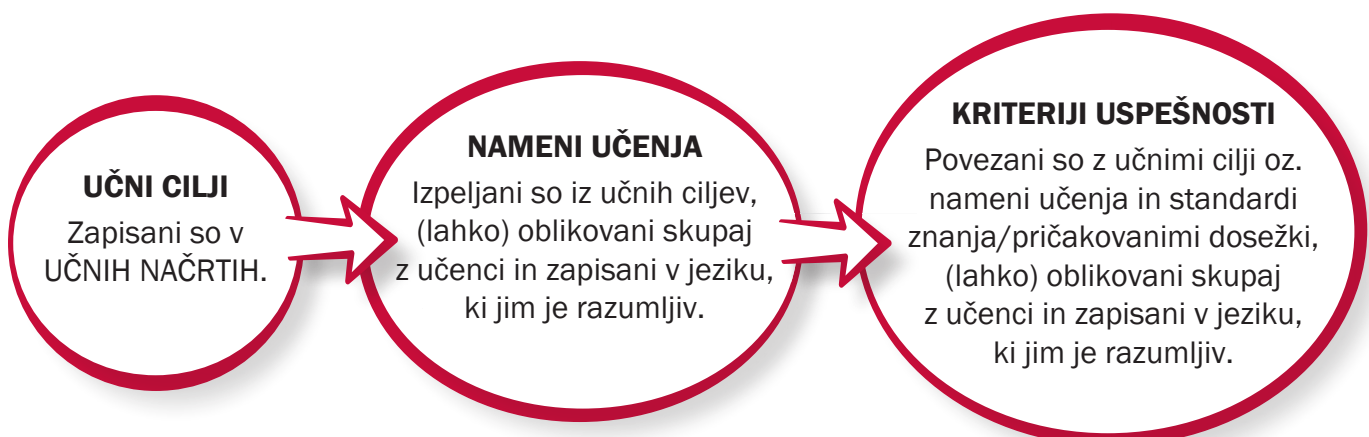
¹ Samouravnavanje učenja je postopek, v katerem učenec sam zavestno uravnava proces učenja do končnega cilja. Učenec samostojno in sistematično usmerja svoje mišljenje, čustva in vedenje za doseganje svojih ciljev (Zimmerman in Schunk, 2011).

Primer namenov učenja – osnovna šola

Učni cilj iz učnega načrta	Nameni učenja
»Učenci: ✓ razvijajo sposobnosti uporabe, povezovanja in tvornega mišljenja za preudarno odločanje o lastni prehrani predvsem v smislu zagotavljanja zdravja /.../« <i>Vir: Učni načrt za izbirna predmeta načini prehranjevanja in sodobna priprava hrane, 2009, str. 10</i>	Učim se: ✓ sooblikovati letak, ki bo vseboval ključna sporočila o zdravem prehranjevanju; ✓ prepričljivo in vsebinsko ustrezno predstaviti svoje mnenje o zdravem prehranjevanju; ✓ razlikovati med strokovnimi in poljudnimi članki o zdravem prehranjevanju; ✓ prepoznati zavajajoče in strokovno točne informacije v medijih; ✓ učinkovito delati v skupinah.

Primer namenov učenja – srednja šola

Učni cilj iz učnega načrta	Nameni učenja
»Dijakinje/dijaki: ✓ /.../ povežejo načine prenosa peloda (žužkocvetnost, vetrocvetnost) s strukturnimi značilnostmi cvetov /.../« <i>Vir: Učni načrt za biologijo, 2008, str. 25</i>	Učim se: ✓ opisati, kdaj je rastlina žužkocvetna in kdaj vetrocvetna; ✓ prepoznati cvet žužkocvetne in vetrocvetne rastline; ✓ razlikovati zgradbo cveta žužkocvetne in vetrocvetne rastline; ✓ navesti, prepoznati in razumeti evolucijske prilagoditve cvetov na žužkocvetnost in vetrocvetnost.

Kaj so kriteriji uspešnosti?

Učenci in učitelji presojaajo kakovost učenčevega dela tako, da ovrednotijo dokaze o učenju oz. dosežke glede na kriterije uspešnosti.

Kriteriji uspešnosti učencem omogočajo odgovoriti na vprašanje, kako vem, da sem dosegel namene učenja oz. da sem uspešen.

KRITERIJI USPEŠNOSTI

Uspešen sem, ko:

- se vživim v vlogo
- besedilo izgovarjam glasno, razločno in počasi
- spreminjam barvo glasu
- lutko pravilno obračam (gledalci)

Izbor: Ema Hribovšek, OŠ Maksa Pečarja

Na kaj naj bomo pozorni, ko oblikujemo kriterije uspešnosti?

- Kriteriji uspešnosti naj bodo povezani z učnimi cilji oz. nameni učenja in standardi znanja/pričakovanimi dosežki.²
- Kriteriji uspešnosti naj bodo specifični, konkretni in realni.
- Kriteriji uspešnosti naj bodo jasni in učencem razumljivi.
- Vsebujejo naj besede, ki opisujejo znanje, učenje, razumevanje, spretnosti, razmišljanje itn.
- Zapisani naj bodo v prvi osebi ednine (npr. znam narisati graf in ga opremiti z ustreznimi podatki).
- Ne nanašajo se vedno le na končne cilje/izdelke, ampak tudi na opredelitev kakovosti procesa učenja.
- Učencem naj pokažejo jasno sliko o tem, kdaj bodo uspešni oz. kakšen je odličen izdelek (primer odličnega izdelka).
- Učenci bodo kriterije uspešnosti najbolje razumeli, če jih bomo vključili v njihovo sooblikovanje (npr. z njimi se pogovorimo o izdelkih). Nekateri učenci bodo pri tem potrebovali večjo podporo, pri čemer si lahko pomagamo z vprašanji, spodbudami, namigi, usmeritvami, ki se nanašajo na učenje, kot so npr. preizkusi, poišči povezave ipd.
- Učenci s pomočjo kriterijev uspešnosti presojaajo, kako uspešno je njihovo učenje in kako napredujejo glede na zastavljene namene učenja.

Kako dobro razumem kriterije uspešnosti?

S kakšnimi aktivnostmi lahko dosežem, da bodo kriterije uspešnosti dobro razumeli učenci?

Kako lahko učence vključujem v sooblikovanje kriterijev uspešnosti?

² Učni načrti za osnovno šolo govorijo o standardih znanja, učni načrti za srednje šole pa o pričakovanih dosežkih/rezultatih.

Zakaj so nameni učenja in kriteriji uspešnosti pomembni?

Raziskave (Black idr., 1998) kažejo, da so učenci, ki poznajo namene učenja in kriterije uspešnosti:

- bolje in dlje časa osredotočeni na delo,
- bolj motivirani in aktivni pri učenju in
- bolj učinkoviti pri prevzemanju odgovornosti za svoje učenje.

Primer kriterijev uspešnosti – osnovna šola

Učni cilj	Nameni učenja	Kriteriji uspešnosti
»Učenci: /.../ razvijajo sposobnosti uporabe, povezovanja in tvornega mišljenja za preudarno odločanje o lastni prehrani predvsem v smislu zagotavljanja zdravja /.../« <i>Vir: Učni načrt za izbirna predmeta načini prehranjevanja in sodobna priprava hrane, 2009, str. 10</i>	Učim se: ✓ prepričljivo in vsebinsko ustrezno predstaviti svoje mnenje o zdravem prehranjevanju.	Uspešen bom, ko bom: ✓ predstavitev začel s stavkom, ki bo vzbudil zanimanje; ✓ svoje stališče prepričljivo podprl tako, da bom pri tem uporabil svoje znanje o zdravem prehranjevanju; ✓ predstavil vzroke, primere, podatke, ki podpirajo moj argument; ✓ med predstavitvijo izražal čustva, bil prepričljiv, s humorjem in pripovedovanjem zgodbe poskušal pridobiti pozornost občinstva; ✓ predstavitev končal s sporočilom, ki se bo dotaknilo občinstva; ✓ med predstavitvijo navezoval stik z občinstvom.

Primer kriterijev uspešnosti – srednja šola

Učni cilj	Nameni učenja	Kriteriji uspešnosti
»Dijakinje/dijaki: /.../ ✓ 26 povežejo načine prenosa peloda (žužkocvetnost, vetrocvetnost) s strukturnimi značilnostmi cvetov; /.../« <i>Vir: Učni načrt za biologijo, 2008, str. 25</i>	Učim se: ✓ navesti, prepoznati in razumeti evolucijske prilagoditve cvetov na žužkocvetnost in vetrocvetnost.	Uspešen bom, ko bom: ✓ znal naštet, katere strukturne značilnosti cvetu omogočajo opraševanje z žuželkami in katere z vetrom; ✓ po ogledu cveta prepoznal, ali je rastlina žužkocvetka ali vetrocvetka; ✓ razumel, zakaj so določene strukturne značilnosti cvetov potrebne za opraševanje z žuželkami, druge pa za opraševanje z vetrom; ✓ znal izdelati model cveta žužkocvetke in vetrocvetke; ✓ razumel, zakaj se pri ljudeh večina alergij razvije na pelod vetrocvetk in ne žužkocvetk.

Ali je res pomembno, da kriterije uspešnosti sooblikujemo z učenci?

Če želimo, da bodo učenci prevzeli odgovornost za svoje učenje in postali samostojnejši, je pomembno, da jih vključimo v sooblikovanje kriterijev. Tako bodo bolje razumeli:

- kaj se bodo učili,
- zakaj/čemu se bodo učili in
- kako bodo vedeli, da jim je uspelo.

»Všeč mi je, ker smo kriterije uspešnosti sestavljali sami. Super je delo z računalnikom. Učiteljica ti da, takoj ko kaj narediš, povratne informacije in lahko sproti izboljšuješ in popravljaš svoje izdelke.«

(Učenec, katerega učitelj je sodeloval v projektu CIDREE³ AFL⁴)

Kako so kriteriji uspešnosti v pomoč učencem pri spremljanju lastnega napredka in razvijanju učinkovitih učnih strategij?

Katere spretnosti bodo razvili učenci, ko jih bomo vključili v sooblikovanje namenov učenja in kriterijev uspešnosti?

Ko učitelji skupaj s svojimi učenci razmišljajo o tem, kaj se bodo učili (o namenih učenja) in kaj od njih pričakujejo (v pomoč so mu kriteriji uspešnosti), jih spodbujajo k razvoju samousmerjanja. Ob tem učenci razvijajo spretnosti komuniciranja (dajejo in prejemajo povratne informacije), postajajo bolj samozavestni in razvijajo pozitiven odnos do učenja.

»Dijaki so s tem, ko so si sami določili učne cilje, prevzeli večjo odgovornost za svoje učenje. Za delo so bili zelo motivirani, učne dejavnosti so izvajali v skladu z dogovorom in na zelo visokem nivoju.«

(Učitelj, ki je sodeloval v projektu CIDREE AFL)

³ CIDREE (Consortium of Institutions for Development and Research in Education in Europe) Evropsko združenje izobraževalnih institucij.

⁴ AFL (Assessment for Learning) Spremljanje v podporo učenju.

Nameni učenja

Kaj pridobi učenec?

Učenec razmisli:

- kaj mora znati, razumeti, narediti;
- kaj se mora še naučiti, kako se bo najbolje učil;
- kako bo prepoznal svoj napredek.

Razumevanje namenov učenja učencu pomaga najti osebni smisel, kar vpliva na motivacijo.

Kaj pridobi učitelj?

S skupnim oblikovanjem namenov učenja se odgovornost za znanje prenese tudi na učence. Razvije se boljše sodelovanje med učenci in učitelji, kar dokazano vpliva na dosežke.

Učitelj bolj poglobljeno in usmerjeno razmišlja, čemu naj pri načrtovanju dejavnosti da večji poudarek (vsebinska znanja, razvoj veščin ipd.).

Učitelj pridobi učence, ki so bolj zavzeti za učenje, ker v doseganju namenov učenja vidijo osebni smisel.

Kriteriji uspešnosti

Kaj pridobi učenec?

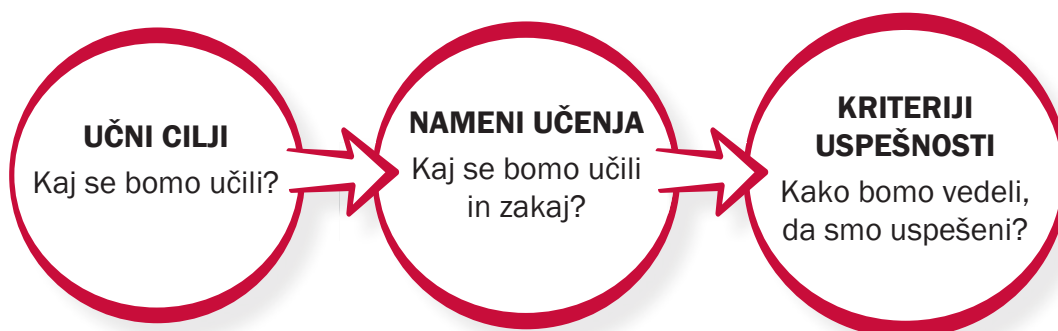
Kriteriji uspešnosti učencu pomenijo izhodišče za razmislek:

- Kdaj bo znal dovolj dobro?
- Kako bo vedel, da se je nekaj naučil, dosegel, naredil dobro?
- Kje še potrebuje pomoč?
- Kako bo spremljal svoj napredek, vrednotil napredek vrstnika, načrtoval naslednje korake in lažje podal povratno informacijo ter bolje razumel prejeto povratno informacijo?
- Učenec, ki pozna kriterije uspešnosti, pridobi nadzor nad svojo učno uspešnostjo, kar mu omogoča, da namene učenja doživlja kot izziv in ne kot vir škodljivega stresa.

Kaj pridobi učitelj?

Kriteriji uspešnosti učitelju pomenijo izhodišče za načrtovanje dejavnosti, ki omogočajo doseganje namenov učenja in vrednotenje dokazov o učenju glede na oblikovane kriterije uspešnosti.

Na podlagi kriterijev uspešnosti lažje poda kakovostno povratno informacijo, ki jo učenci razumejo.

REFLEKSIJA

Refleksija je namenjena ugotavljanju, kaj bi pri pouku, ki sledi načelom formativnega spremljanja, lahko še izboljšali.

Razmislek – kje sem in kako razmišljam o ...

Nameni učenja	Vedno 	Včasih 	Nikoli
Oblikujem jih skupaj z učenci.			
Poskrbim, da so zapisani v jeziku, ki je učencem razumljiv.			
Uporabljam besede, ki vključujejo učenje.			
Poskrbim, da so povezani z dolgoročnimi cilji/večjo sliko učenja.			
Poskrbim, da so jasni, dosegljivi in realistični.			
K njim se večkrat vračam med uro in ob koncu.			
Kriteriji uspešnosti			
Opredelim jih za vsako nalogo, učni sklop itd.			
Izpeljem jih iz namenov učenja in standardov znanja.			
Oblikujem jih tako, da so specifični in konkretni.			
Poskrbim, da so učencem razumljivi.			
Učence vključim v njihovo sooblikovanje.			
Služijo kot podlaga za dajanje povratnih informacij o nalogi, ki jo opravljajo učenci.			
K njim se vračam med uro.			
Učencem dajejo podporo pri samovrednotenju in vrstniškem vrednotenju.			

Viri in literatura

- Black, P. in Wiliam, D. (1998). *Inside the Black Box: Raising Standards through Classroom Assessment*. London: School of Education, King's College.
- Black, P. (2007). *Formative assessment: Promises or problems?* *The Journal for Drama in Education*, l. 23, št. 2, str. 37–42.
- Gregory, K., Cameron C. in Davies, A. (2000). *Self-Assessment and Goal-Setting*. Canada: Connections Publishing.
- Učni načrt za izbirna predmeta načini prehranjevanja in sodobna priprava hrane*. (2009). Ljubljana: ZRSŠ in MIZŠ. (Pridobljeno 22. 6. 2016 na http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_izbirni/Nacin_prehranjevanja.pdf.)
- Učni načrt. Biologija. Gimnazija. Splošna gimnazija*. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. (Pridobljeno 22. 6. 2016 na http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/media/pdf/ucni_nacrti/UN_BIOLOGIJA_strok_gimn.pdf.)
- Zimmerman, B. in Schunk, D. (2011). *Handbook of selfregulation of learning and performance*. New York: Routledge.

Priporočena literatura v slovenščini

- Black, P. in William, D. (2014). *Spreminjanje poučevanja skozi formativno spremljanje: Raziskovanje in praksa – Projekt formativnega spremljanja znanja King's-Medway*. Oxfordshire. *Vzgoja in izobraževanje* l. 45, št. 5-6, str. 10–18.
- Didaktika ocenjevanja znanja*. (2008, 2009, 2010). Ljubljana: ZRSŠ.
- Kralj, N. (2014). *Vpeljevanje elementov formativnega spremljanja v pouk nemščine na Prvi gimnaziji Maribor*. *Vzgoja in izobraževanje*, l. 45, št. 5-6, str. 54–55.
- Kregar, S. (2014). *Formativno spremljanje v škotski praksi*. *Vzgoja in izobraževanje*, l. 45, št. 5-6, priloga *Učiteljev glas*, 1/2014, str. 16–23.
- Marentič Požarnik, B. (2004). *Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev*. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 41–62.
- Razvijanje in vrednotenje znanja*. (2012). Ljubljana: ZRSŠ.
- Rutar Ilc, Z. (2003). *Pristopi k poučevanju, preverjanju in ocenjevanju*. Zbirka K novi kulturi pouka. Ljubljana: ZRSŠ.
- Rutar Ilc, Z. (2012). *Ugotavljanje (kompleksnih) dosežkov v medpredmetnih in kurikularnih povezavah*. V Z. Rutar Ilc (ur.), *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah*. *Priročnik za učitelje*. Ljubljana: ZRSŠ.
- Vzgoja in izobraževanje*. (2014). l. 45, št. 5-6. Ljubljana: ZRSŠ. (Dostopno na <http://www.zrss.si/digitalnaknjiznica/viz-5-6-2014/>).
- William, D. (2013). *Vloga formativnega vrednotenja v učinkovitih učnih okoljih*. V S. Sentočnik (ur.), *O naravi učenja*. Ljubljana: ZRSŠ.

Priporočena tuja literatura

- Black, P. in Wiliam, D. (1998). *Inside the Black Box: Raising Standards through Classroom Assessment*. London: School of Education, King's College.
- Clarke, S. (2005) *Formative assessment in the secondary classroom*: London: Hodder Education.
- Clarke, S. (2008). *Active learning through formative assessment*: London: Hodder Education.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning*. London: Routledge.

Vsebina

Načrtovanje pouka – vključevanje elementov formativnega spremljanja	12
Spodbujanje razmišljanja učencev pred začetkom učnih aktivnosti	13
Vprašanja, ki spodbujajo učenčev interes	14
Vprašanja za doseganje dolgoročnih ciljev	15
Načrtovanje premagovanja ovir	16
Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 1	17
Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 2	18
Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 3	19
Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 4	20

Načrtovanje pouka – vključevanje elementov formativnega spremljanja

Nameni učenja	
Kaj želim, da bi se moji učenci naučili?	
Kriteriji uspešnosti	
Kako bom vedel, da so učenci dosegli namene učenja?	
Dokazi	
Katere dokaze bomo pridobili?	
Dejavnosti	
S pomočjo katerih dejavnosti in vprašanj v podporo učenju bodo učenci dosegli namene učenja?	
Povratne informacije	
Kako bom poskrbel, da bodo učenci prejemali povratne informacije (od mene in sošolcev) o svojem napredku?	
Samovrednotenje/samorefleksija	
Katere priložnosti bom dal učencem, da bodo sami vrednotili svoj napredek in se odzivali na povratne informacije, ki jih bodo prejeli?	

Spodbujanje razmišljanja učencev pred začetkom učnih aktivnosti

Razmisli, kaj bo tvoja naloga v učnem sklopu, ki ga bomo obravnavali v naslednjih _____ tednih/mesecih.

Nameni učenja	
Učim se:	- Moja naloga je ... - Problem ali izziv, s katerim se bom srečal, je ... - Ovire, ki jih bom moral premagati, so ...
•	
•	
•	
Kriteriji uspešnosti	
Uspešen bom, ko bom:	- Moja izvedba bo ... - Moj izdelek bo ...
•	
•	
•	

Naslednje rubrike so smiselne pri načrtovanju skupinskega dela, projektne naloge, govornega nastopa ipd.

Vloga (v skupini)	Občinstvo
- Moja vloga ... - Zadolžen sem ... - V tej vlogi bom ...	- Moj naročnik je ... - Moje ciljno občinstvo je ... - Prepričati moram ...
Položaj	Izdelek, izvedba in namen
- Položaj, v katerem sem se znašel, je ... - V tem izzivu se bom soočil z ...	- Ustvaril bom, z namenom, da ... - Razviti bom moral, da mi bo uspelo ...

Vprašanja, ki spodbujajo učenčev interes

Razmisli ...

Razmisli o svojem osebnem cilju in o tem, kako je povezan z nameni učenja v učnem sklopu, ki ga bomo obravnavali?

Kaj boš moral storiti, da boš dosegel svoj cilj?

Katere učne strategije ti bodo v pomoč pri delu/reševanju ... (naloge/problema)?

Koliko časa imaš na razpolago?

Razmisli o časovnem načrtu dela, ki bi ti bil lahko v pomoč pri tem?

Ali bi to nalogo/učni sklop lahko povezal še s katerim drugim predmetom?

Vprašanja za doseganje dolgoročnih ciljev

Pogovor s sošolcem

Ali je tvoj osebni cilj uresničljiv?

Ali je časovno izvedljiv?

Kako bodo tvoj napredek opazili drugi (npr. sošolci, starši, prijatelji, učitelj)?

Kako bodo drugi opazili, da se res trudiš za dosego cilja?

Kaj boš napravil, če boš pri učenju naletel na težave? Kdo ti lahko pomaga pri tem?

Pogovor z učiteljem

Kako ti gre na poti do cilja?

Ali bi moral kaj narediti drugače? Kaj (koraki, cilj ...)?

Kako ti lahko pomagam pri tem?

Pogled vase

Kaj sem se naučil na poti do cilja?

Kaj mi je bilo najtežje?

Kaj je bilo v največjo pomoč?

Kaj bom naslednjič storil drugače, da mi bo šlo bolje pri ...?

Načrtovanje premagovanja ovir

Da mi bo šlo bolje pri _____, bom:

-
-
-

Prva stvar, ki jo bom začel delati drugače, je:

-

Z njo bom začel _____ in vztrajal do _____.

Kako bom vedel, da mi gre bolje?

Kako se bom nagradil, ko bom opazil napredek?

Načrtovanje – en stavek

Da mi bo bolje šlo pri _____,
nameravam _____
in to bom storil do _____.

Datum: _____

Moj podpis: _____

Namen učenja

Koraki

Dokazi

Kaj moram izboljšati?

Kaj nameravam storiti, da mi bo
to uspelo?

Kako bom dokazal, da sem
dosegel namen učenja?

Časovna opredelitev: začetek: _____, konec: _____.

Datum: _____

Moj podpis: _____

Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 1

UČENCEM POKAŽEMO DVA ALI TRI ODLIČNE PRIMERE/IZDELKE.

Kaj vidite?

UČENCEM POKAŽEMO POMANJKLJIV IZDELEK.

Kaj manjka ...?

UČENCEM POKAŽEMO DOBER IN SLAB (POMANJKLJIV) IZDELEK, NPR. PORTRET.

Kateri vam je bolj všeč? Zakaj?

DEMONSTRIRAMO DOBRO IN SLABO IZVEDBO. NPR. IZVEDBO SKLADBE.

Prisluhnimo, kaj nam sporočajo.

Sooblikovanje kriterijev uspešnost⁵ – primer 2

Učitelj	Učenci
ALI ZNAŠ ... (npr. prešteti kocke)? KAKO BI ... (npr. narisal cvet)? DOKAŽI, DA ZNAŠ ... (izračunati, koliko barve potrebuješ za beljenje sobe). PRIMERJAJ TRI RAZLIČNE ... (grafe). UGOTOVI RAZLIKE MED ... (konjem, vrabcem in želvo).	
Kaj boš storil najprej?	
Kaj boš storil potem?	
S čim boš nadaljeval, da ti bo uspelo?	

⁵ Vse zapisane trditve so nam v pomoč pri oblikovanju kriterijev uspešnosti.

Na začetku učnega sklopa učence vključimo v sooblikovanje kriterijev uspešnosti. Zapišemo jih na vidno mesto. Po končanem učnem sklopu učenci kriterije uspešnosti dopolnijo in preoblikujejo.

Sooblikovanje kriterijev uspešnosti – primer 3

Kriteriji uspešnosti na začetku učnega sklopa

-
-
-

Glede na znanje, ki si ga pridobil razmisli, če bi kriterije uspešnosti še kako dopolnil. Razmisli, če vključujejo vse kar si se naučil, kar razumeš, znaš narediti, prikazati, in jih bodo lahko za teboj uporabili tudi tvoji vrstniki.

-
-
-

Sooblikovanje kriterijev uspešnosti⁶ – primer 4

Kaj je značilno za dobro poročilo o laboratorijski vaji?

Prvi korak

Z učenci izvedemo možgansko nevihto. Učencem damo čas za razmislek, lahko se pogovorijo tudi v parih. Učenec zapisovalec zapisuje njihove ideje.

Drugi korak

Ideje razvrstimo v kategorije. To lahko naredi učitelj sam ali skupaj z učenci.

Tretji korak

Kriterije uspešnosti urejeno predstavimo v razpredelnici.

Četrty korak

Če je treba, po opravljeni učni dejavnosti kriterije uspešno preoblikujemo (spremenimo, dodamo manjkajoče in morda izločimo nejasne).

Učenci jim lahko dodajo opombe, s katerimi (lahko v žargonu) opomnijo svoje vrstnike na pomembnost posameznega kriterija.

»Brez zaključkov si 'mrzel'.«

⁶ Vse zapisane trditve so nam v pomoč pri oblikovanju kriterijev uspešnosti.

NAMENI UČENJA IN KRITERIJI USPEŠNOSTI

Formativno spremljanje v podporo učenju

Avtorice: dr. Ada Holcar Brunauer, mag. Cvetka Bizjak, mag. Marjeta Borstner, mag. Janja Cotič Pajntar, mag. Vineta Eržen, Mihaela Kerin, dr. Natalija Komljanc, Saša Kregar, Urška Margan, dr. Leonida Novak, dr. Zora Rutar Ilc, mag. Sonja Zajc, Nives Zore

Strokovna redakcija: dr. Ada Holcar Brunauer in mag. Cvetka Bizjak

Strokovni pregled: ddr. Barica Marentič Požarnik

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavnica: Jasna Rojc

Urednici založbe: Zvonka Kos in Andreja Nagode

Oblikovanje in ilustracije: Davor Grgičević

Grafična priprava: Design Demšar, d. o. o.

Fotografije: Shutterstock

Spletna izdaja

Ljubljana, 2025

Publikacija je dosegljiva na:

www.zrss.si/pdf/FS_Nameni_ucenja_in_kriteriji_uspesnosti.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

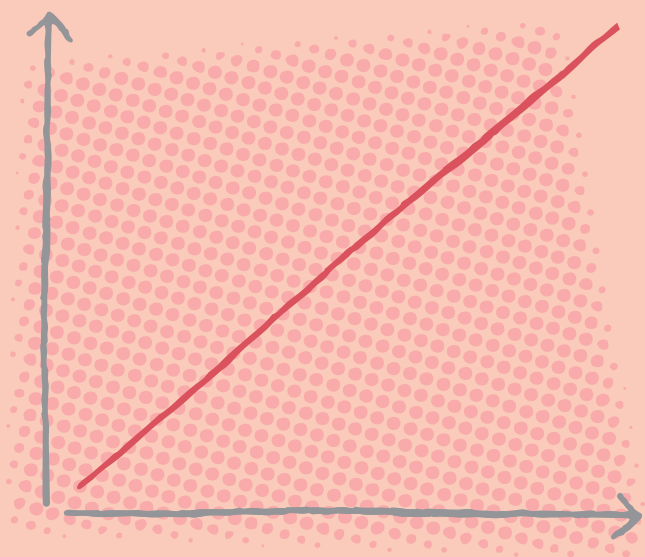
COBISS.SI-ID 238101251

ISBN 978-961-03-0896-6 (PDF)

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

novi
svetovi se
ODPIRAJO

že(l)ja po
ZNANJU